

NOVICE

LETO II. - št. 31

V KOČEVJU, DNE 27. JULIJA 1957

Cena 10 din

PRED DOKONČNO ZDRUŽITVIJO NAŠEGA IN LJUBLJANSKEGA OKRAJA

Beseda o novem okraju

Poročali smo že, da je Ljudska skupščina LRS sprejela zakon o novih spremembah teritorialne razdelitve oblasti v naši republiki. Odpravljena sta bila kočevski in ptujski okraj ter nekaj občin.

Prebivalci našega okraja so v začetku akcij za ukinitve okraja kaj različno gledali na spremembo. Laščani in Dobropoljčani temu niso posebno nasprotovali, saj razdalja do Ljubljane ali Kočevja je približno ista. Precej drugega mnenja pa so bili prebivalci ostalih občin, posebno še krajev ob Kolpi, ki so že do Kočevja imeli precej dolgo pot.

Kmalu pa so vsi dojeli, da hočejo naši oblastni organi z ukinitvijo okraja samo pomagati tem krajem, da se bodo hitreje gospodarsko in kulturno razvijali. Naši kraji so zaostali in s staljša socialistične družbe bi ne bilo pra-

vilno, da še sedaj zaostajajo za razvojem ostalih krajev. Ker smo se priključili največjemu in vsestransko najmočnejšemu okraju v Sloveniji, pa smo prepričani, da bo naš razvoj hitrejši.

Napačno pa bi bilo, da bi pozabili na pomoč in dobro voljo, ki so jo nudili sleherni vasi okrajni politični in gospodarski funkcionarji. Spominjamo se, kako so okrajni voditelji skupaj s predstavnik občin prihajali na sestanke in konference. Na vabilih in plakatih je bilo napisano »Pride tovariši z okraja!«. Če le ni bilo kaj posebnega, je tudi prišel in povedal veliko zanimivega in koristnega. Okrajnim funkcionarjem ni bilo žal nedelj in praznikov, ki so jih prebili med prebivalci.

Vse naše voditelje smo poznali, saj jih je večina delala na vasi že v času Narodno osvobodilne vojne in v povojnih letih. Tovarišem iz okraja bi mnogi iz srca radi rekli: »Tovariši, z nami ste bili v dobrih in težkih dneh, povedali ste nam, kar nas je zanimalo, potolažili ste nas, veselili ste se z nami in za vse to vam res prisrčno hvala. Pričakujemo, da se boste skupaj z ljubljanskimi tovariši odzivali našim vabilom in tudi upamo, da boste vedno radi prenašali organom oblasti našo odkrito ljudsko besedo, ko bomo kaj želeli ali ko se s

čim ne bomo strinjali. Tudi v novem združenem okraju bodite tako ljudski, kot ste bili pri nas!«

Ljudi iz podeželja zanima, če bodo tudi v Ljubljani lahko prišli do predsednika okraja, do predsednika okrajnega odbora SZDL in do predsednikov svetov in komisij, kot so v Kočevju. Na kočevskih forumih, posebno pa na Okr. odboru SZDL so naši vedno prijazno besedo za vsakega in vsakega so pomagali, če je bilo le mogoče. Ljubljanski okraj je veliko večji in več je tudi državljanov, ki bi želeli osebno obravnavati razna vprašanja na najvišjih okrajnih forumih. Vendar smo prepričani, kader bo kdo prišel iz oddaljenih krajev, bodo tudi za njega našli lepo besedo in mu pomagali.

Z novo reorganizacijo bodo občine dobile večje kompetence in lahko rešimo, da skoraj ne bo stvari, ki bi je državljan ne mogli rešiti že na krajevem uradu ali na občini. Sodišče, zemljiška knjiga, socialno zavarovanje itd. bodo pa ostali v Kočevju.

Zelimo, da bi kmetijstvo dosedanjega kočevskega okraja našlo sožitje z industrijsko Ljubljano in da bi medsebojno sodelovanje kmalu rodilo plodove. Morda ne bo dolgo, ko bomo postali pravo predmetje bele Ljubljane.

Mc

RAZSTAVA GOSPODINJSTVA V ZAGREBU

Od 7. do 22. septembra bo v Zagrebu odprta prva mednarodna razstava »Družina in gospodinjstvo 1957«. Razstavljalo bo približno 300 podjetij iz domovine in inozemstva. Pokroviteljstvo nad razstavo je prevzelo več zveznih političnih in družbenih organizacij. Izvoljen je bil poseben odbor, ki mu načeljuje Pepca Kardelj.

Razstava bo prikazala vse možnosti, kako bi zaposlena žena poleg službe lažje opravljala dela v družini. Servisi v mestih naj bi izvrševali usluge gospodinjstev, predvsem pranje perila, krpanje in čiščenje oblačil, pripravljanje hrane itd. Na razstavi bodo prikazani tudi razni gospodinski pripomočki in radio ter televizijski aparati.

Po končani razstavi bodo razstavljene predmete prodali.

Lepote našega podzemja — Ledena jama

Združitev socialnih Zavodov

V torek 23. julija sta se sestala v Kočevju na skupni seji Izvršilna odbora Zavoda za socialno zavarovanje okraja Kočevje in Ljubljana. Poročila o delu Okrajnih Zavodov za socialno zavarovanje direktorja Zavodov tov. Mohar in tov. Kovarčič iz Ljubljane. Po daljši razpravi je bil sglasno sprejet sklep, da se 1. avgusta t. l. oba Zavoda združita v enega.

Kmalu bosta zasedali obe skupščini Okrajnih zavodov za socialno zavarovanje Kočevje in Ljubljana, kjer bosta razpravljali in potrdili sklep o združitvi Zavodov. S 1. avgustom bosta v Kočevju in v Ribnici začeli poslovati podružnici Zavoda za socialno zavarovanje okraja Ljubljana.

Ta združitev oz. reorganizacija bistveno pri nas ne bo spremenila poslovanja v socialnem zavarovanju. Zavarovanci so lahko brez skrbi in bodo tudi v bodoče lahko vse uredili pri podružnicah Zavoda v Kočevju in v Ribnici. Le pokojninski oddelek bo odslej samo pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje Ljubljana.

Glede na nastale teritorialne spremembe s priključitvijo kočevskega okraja ljubljanskemu, je bila potrebna tudi združitev Zavoda za socialno zavarovanje z ljubljanskim Zavodom. Za socialno zavarovanje velja, da imamo najlepše perspektive za uspešno delo v združitvi z močnejšim Zavodom. To nam bo kmalu potrdila bližnja bodočnost.

★

SLADKORJA BO DOVOLJ

Potrošnja sladkorja v naši državi stalno narašča. Leta 1939 je uporaba sladkorja znašala 6 kilogramov na enega prebivalca, lanske leto pa že 11 kilogramov. Naše tovarne so izdelale 142.000 ton sladkorja, uvozili pa smo ga še 110.000 ton. Z novo posejanimi površinami sladkorne pese in razširitvijo sladkornih tovarn pa računajo, da bomo leta 1962 imeli toliko sladkorja, da bo na vsakega prebivalca prišlo 16 kilogramov sladkorja.

PO SVETU

Razorožitvene razprave so izgubile dah in le počasi napredujejo. Med obema strankama se še vedno kažejo ista nasprotja kakor pred meseci. Sovjetski delegat zahteva popolno opustitev atomskih poizkusov, medtem ko mislijo predstavniki zahodnih dežel, da bi zaenkrat samo ustavili proizvodnjo atomskih snovi v vojne namene. One snovi, ki pa so jih že doslej izdelale, pa naj bi ostale izven mednarodne kontrole in bi lahko služile za izdelavo orožja. Amerikanci si tudi hočejo izgovoriti pravico, da lahko z atomskim orožjem oborožijo katero koli deželo, ki bi to zhotela od njih.

Kakor trenutno kaže napredek razgovorov, sporazuma še ne bo tako kmalu, ako ena od obeh strani ne napravi novih korakov. Sredi razgovorov o razorožitvi vse kaže, da bo prišlo do novih vojnih pustolovčin in sicer zopet na Arabškem polotoku, kjer so se nekatera arabska plemena uprila enemu od tamkajšnjih sultanov, ki sedaj v sili kliče Angleže na pomoč. Vsaj ti tako trdijo. Trenutno je položaj še nejasen.

Sklep Tunizanov, da svojo mladostno državo okličejo za republiko, je precej iznenadil francoske politične kroge, ki so še vedno v Tunisu računali na sultanovo podporo. Razglasitev Tunisa za republiko je močno odjeknila zlasti v sosednjem Alžiru, kjer se Francozi zopet pripravljajo na še ostrejšo politiko »pomiritve«, ki nosi vsa obeležja podobnih pomiritev, kakršne so v zadnji vojni izvajali okupatorji pri nas.

Francoska narodna skupščina je namreč pred nekaj dnevi na združenem zasedanju sklenila, da bo dala nova pooblastila sedanjemu generalnemu rezidentu Lacostu. Ta pooblastila pa dejansko predstavljajo samo povečanje pravic za vojsko in policijo. Francoski padalci v Alžiru že sedaj zganjajo grozote, ki jih je težko popisati. Pred nekaj dnevi so na ulicah luke Marseille napadli Alžirce in jih prebadali z noži in topli. Francoska skupščina je izglasovala zakon, na podlagi katerega lahko vlada ustanovi koncentracijska taborišča, kamor lahko zapre vse sumljive osebe, hišne preiskave so dovoljene brez posebnega naloga, zapro pa lahko ljudi brez obsodbe.

Tuniski predsednik vlade Burgiba si mnogo prizadeva, da bi prišlo do prenehanja vojne v Alžiru. V tunijskih političnih krogih stalno ponavljajo, da so alžirski uporniki pripravljeni začeti pogajanja s Francijo o bodočnosti Alžira samo pod pogojem, da Francozi priznajo Alžiru neodvisnost in obstoj alžirskega naroda. Velika rudna bogastva in nafta v Sahari, južno od Alžira, delajo največ preglavic v alžirskem sporu. Vse drugo je lažje rešiti!

Cepnav je potovanje podpredsednikov tov. Kardelja in tov. Rankoviča ter ostalih tovarišev v Sovjetsko zvezo in skandinavске države privatnega značaja, je kljub temu prišlo do političnih in drugih razgovorov. Tako je prišlo v neki viili blizu Moskve do sestanka, ki ga je vodil prvi sekretar CK KP Sovjetske zveze Hruščev, na sestanku so sodelovali poleg tov. Kardelja in Rankoviča tudi prvi sekretar albanske Partije dela Enver Hodža in prvi sekretar CK KP Bolgarije. Po sestanku ni bilo objavljeno nobeno uradno poročilo. Ob obisku podpredsednika Kardelja v Finski in švedski so predsedniki vlad obeh dežel priredili v čast svojim gostom svečane večerje.

Na Cipru Angleži vedno bolj in bolj slabšajo odnose med turškimi in grškimi delom prebivalstva. To bo po mnenju nekaterih uglednih britanskih časopisov privedlo do tega, da ne bo mogoče najti nobene druge rešitve, kakor deliti otok na dva dela — na grški in na turški, ali pa vztrajati na tem, da bo otok še naprej pod angleško upravo.

V okviru ameriških atomskih poizkusov so te dni v puščavi Nevadi v Združenih državah izstrelili prvo atomsko raketo na cilj v zraku. Eksplozija je bila izredno močna. Tisk v zahodnih državah je zadnje dni prinesel vesti, da bo verjetno kmalu prišlo do sestanka med ameriškim obrambnim ministrom Wilsonom in sovjetskim ministrom za obrambo maršalom Žukovom. Teh govorice do sedaj nobena stran ni zanikala.

Na volitvah na otoku Javi v Indoneziji so prepričljivo zmagali komunisti, ki se jim je posrečilo poraziti najmočnejšega nasprotnika v Indoneziji, muslimansko stranko, z večino 100.000 glasov.

NAS SODELAVEC JE OBISKAL OSILNICO

Tudi Osilnica se prebuja

Na potovanju po Kolpski dolini smo obiskali tudi najoddaljenejši kraj kočevske občine — Osilnico. Zvedeli smo, da spada pod krajevni urad Osilnica 19 vasi in zaselkov, prebivalcev pa živi na tem področju okrog 780. Vasice so majhne, največja med njimi je Osilnica, ki šteje 28 hiš, najmanjša vas pa ima samo dve hiši.

V teh krajih so pogoji za življenje zelo trdi. Kraška zemlja, in še te je malo, ne daje dovolj kruha prebivalcem. Možeje in fantje se bavijo z gozdnim sezonskim delom. Kmetije so večinoma majhne, največja ima tri hektarje obdelovalne zemlje. Živinoreja je še slabo razvita, vendar so bili v zadnjih letih tudi na tem področju doseženi uspehi.

Pomembno vlogo za razvoj gospodarstva v tem kraju ima kmetijska zadruga Osilnica. Zadruga ima tri trgovine, mizarstvo, kovaško in krojaško delavnico ter pekarnjo in dve gostilni. Za Osilnico in okoljske vasi je velika pridobitev kino, ki so ga dobili lanske leto.

V Osilnici imajo tudi zdravstveno ambulanto. Ker pa obične zdravnik Osilnico samo enkrat v tednu (ob sredah), ni bilo prav, da bi namestili v Osilnico stalno bolnišnično sestro. Kočevje je oddaljeno od Osilnice 52 km in je zato nujno, da bi bila v tem kraju bolnišnična sestra, ki bi nudila prvo pomoč ob nezgodah in podobno. Vsako nedeljo ordinira v Osilnici tudi

★

PONEVERBA NAJVEČJEGA OBSEGA

Pretekli teden se je začela pred okroglo sodiščem v Titovih Užicah sodna obravnava proti direktorju in še dvema uslužbencema Tovarne avtomobilov FAP iz Priboja na Limu. Ta tovarna izdeluje na podlagi licence z avstrijsko tovarno »Saurer« težke tovorne avtomobile.

Direktor tovarne FAP Radmilo Lavrenčič je izkoristil uradni položaj in se dogovoril, da je avstrijska tovarna zadržala za vsak od delih uvoženi avtomobil po 140 dolarjev več kot je bila cena. Ta denar se je stekal v tajne fondе Lavrenčiča. Z velikimi vsotami denarja, pravijo, da gre za nad 150 milijonov dinarjev, je bivši direktor po več dni popival po avstrijskih barjih in se tako opijal, da je v ženske čevlje nataknil šampanjec in ga ponujal sopivcem.

Obtožena sta tudi komercialni direktor in šef uvoza tovarne FAP, ki sta oba vedela za Lavrenčičevo podetje. Bila sta udeležena naropanega ljudskega premioženja.

zobozdravnik. Prebivalci so z njim zadovoljni.

Zanimali smo se, s čim se vse ukvarja krajevni urad. Tov. Silva Rakovec, ki je vodja tega urada in matičar, nam je pripovedovala, da ima vedno dovolj dela. V krajevnem uradu rešujejo razne spise, ki jih prejmejo od svoje občine, raznih ustanov itd., izdajajo živinske potne liste, razna potrdila in drugo. Povedala nam je, da v zadnjem času zaznamujejo padec rojstev in porok, število smrtnih primerov pa je ostalo na prejšnji višini.

Pozabili smo omeniti, da imajo v Osilnici tudi Osnovno šolo in pošto. Najbolj oddaljena vas od Osilnice so Zurge — 10 km.

Na področju krajevnega urada Osilnica imajo precej upokojencev,

deset ljudi prejema socialno podporo. V teh krajih je dalo svoja vlaganja za svobodo nad 100 ljudi, od tega največ iz vasi Papeži.

V Osilnici smo povprašali, kako obeta letina. Povedali so nam, da bo letina letos še kar dobra, tudi sena bodo precej nakosili, s sadjem pa sta opravila majnska peoba in sneg in zato sadja ne bo.

Se bi lahko govorili o Osilnici, o tamkajšnjih vasih in prebivalcih, ki so bili med prvimi na strani osvobodilne vojne. Ti kraji so med vojno veliko pretrpeli. Po vojni so tudi tu napredovali na nekaterih področjih gospodarske dejavnosti. Nesreča pa je v tem, da so ti kraji preveč odmaknjeni od sveta. Vendar niso še izrpane vse možnosti za njihov napredek. Ena od teh je tudi živinoreja.

Naš razgovor

Tov. Jožeta Maverja smo našli na stadionu Partizana Kočevje. Tu je bilo vse živo. Nogometaši, atleti in drugi so marljivo trenirali. Tov. Maver je podpredsednik Partizana in predsednik gospodarskega odbora pri Partizanu. Poprosili smo ga za razgovor. Tov. Maver nam je takoj ustregel, kljub delu, ki ga je imel s športniki na stadionu.

Tov. Maver nam je pripovedoval o gospodarskih problemih, s katerimi se bori društvo Partizan. »Res, neprijetno delo imam,« je začel tov. Maver, »saj veste, da je denar tisti, ki družstvu omogoča tekmovalje. Denar je potreben za nabavo novih rekvizitov, za vzdrževanje objektov itd. Denarja pa ni vedno dovolj, zato mora uprava Partizana nekatera tekmovalja omejiti, kar pa seveda tekmovalcem ni po volji. Kakor vidite, imamo lepe športne objekte. Naš stadion spada med najlepše v Sloveniji.«

Tov. Maver nam je pripovedoval o čuvanju in skrbi za stadion, na katerem se ugodno počutijo tudi tekmovalci iz drugih krajev. Pa mu dajmo spet besedo:

»Občinski ljudski odbor Kočevje ima vse razumevanje za potrebe našega društva in nam nudi tudi denarno pomoč. Seveda ta pomoč ni tolikšna, da bi lahko krili vse stroške, ki jih ima naše društvo. Letošnji proračun Partizana znaša ca. milijon din za vzdrževanje športnih objektov, tekmovalja in nabavo športnih rekvizitov. Občina nam je dala nekaj nad 300.000 din, zato bomo morali trkati tudi na vrata podjetij, da si bomo zagotovili sredstva za nemotno delova-

Jože Maver

Naš komentar

IZOBRAŽEVANJE

Kongres delavskih svetov Jugoslavije je obravnaval vrsto problemov, ki jim bo morala Socialistična zveza posvetiti večjo pozornost. V glavnem so to vprašanja nadaljnega izobraževanja organov delavskega in družbenega upravljanja.

Izobraževanje članov upravljanja je bilo dosedaj v glavnem v obliki seminarjev; ti so bili za kočevski okraj največkrat v bivšem hotelu v Ortneku. Predavanjem pa so predvsem prisostvovali predsedniki delavskih svetov in upravnih odborov večjih podjetij. Poleg vseh dobrih strani, udeleženci so namreč pridobili potrebno znanje o upravljanju, pa se je pokazalo, da so to znanje premalo prenašali na ostale člane delavskih svetov in upravnih odborov. Napačno je tudi bilo, da manjši kolektivi niso ničesar imeli od teh seminarjev, ker se jih njihovi predstavniki niso udeleževali.

V bodoče bodo morale predvsem občinske komisije za družbeno upravljanje poskrbeti, da bodo člani upravljanja čimprej pridobili znanje, ki jim je nujno potrebno, če hočejo resnično upravljalci. Izobraževanje ni samo v tem, da organiziramo seminar, tečajnike oprostimo dela v podjetju, formiramo predavateljski kader itd. Najprej naj bi člani delavskih svetov in upravnih odborov temeljito in na več sejah preštudirali Zakon o delavskem upravljanju, predvsem pa pravila podjetja. Ko bo vsakemu članu upravljanja jasno, kakšne so njegove dolžnosti in pravice, ne bodo seje več tako suhoparne.

Občinske komisije za družbeno upravljanje pa bi lahko organizirale krajše seminarje v prostem času, da ne bi trpelo delo in da bi se jih udeležilo čim več članov kolektivov. Vsebina seminarjev pa naj bi bila spoznavanje temeljev socialističnega gospodarstva ali obravnava novih predpisov, važnih za pravilno delo podjetij.

Težave so tudi še zaradi tega, ker se nimamo podrobnejših predpisov o delu samoupravnih organov. Po smernicah kongresa delavskih svetov pa bodo kmalu izšli. Socialistična zveza in vse ostale politične organizacije, predvsem še Zveza komunistov, pa morajo na svoje sestanke in konference v prvi vrsti postaviti vprašanje na kakšni višini je družbeno in delavsko upravljanje v kolektivih, kjer delajo njihovi člani in koliko le-ti osebno sodelujejo pri tem.

Mc

Zunanjepolitični komentar

USPEŠNA LETA

Te dni je poteklo pet let od burnih dogodkov, ki so močno razgibali v noči od 22. na 23. julija 1952 ves Egipt, zlasti pa glavno mesto Kairo. Skupina svobodnih oficirjev je namreč to noč obratovala s starim režimom in začela novo dobo v življenju Egipta, lahko rečemo, arabskega sveta sploh. Od tistih dni do danes se je marsikaj spremenilo.

Nova vlada, sestavljena pretežno iz mladih oficirjev nacionalno usmerjenih, je najprej aretirala vrsto politikov, odstranila kralja in korumpirani krog parlamenta in poslancev. Po petih letih lahko samo rečemo, da si nihče v tisti burni noči ni mogel misliti, da bodo petletni sadovi te revolucije tako obsežni in bogati. V življenju Egipta so v teh letih nastale številne spremembe. Največja in zgodovinska sprememba je uveljavljanje agrarne reforme, s katero so številni kmetje dobili zemljo. Čeprav zemlje ni dovolj za vse, se razlaševanje nadaljuje in prav te dni so zopet razdelili precej zemlje med ubožne kmete, Egiptovskemu delavcu-kmetu ni treba več upogibati hrbtna pred gospodarjem.

Obracun s fanatično skupino in politično strujo Muslimanskih bratov, ki se je trudila, tudi z mračnimi sredstvi, da bi vzpostavila cerkveno muslimansko državo, je bil z razpustitvijo dejansko zaključen. Pečat tej akciji je predstavljal javni proces proti nekaterim pripadnikom te struje, ki so hoteli nasilno spremeniti režim v državi.

Nova vlada pod odločnim vodstvom predsednika Naserja je znala in zaradi velike podpore javnosti in naklonjenosti delovnih ljudi tudi mogla obratovati s popularnim generalom Nagibom, ki je skušal vzpostaviti stari nezdravi način parlamentarnega življenja s starimi strankami in spori. Nedavno odkrita zarota v Egiptu ponovno kaže, da je bilo nujno, da je skupina svobodnih oficirjev obratovala s tem generalom, ki je dve leti predstavljal revolucije pred egiptovskim ljudstvom.

Posebne uspehe je dosegla nova vlada v zunanji politiki Egipta. V oktobru leta 1954 je bil med Egiptom in Anglijo sklenjen sporazum o umiku angleških čet s področja Sueškega prekopca. Nekaj časa pred tem pa sta se Anglija in Egiptani dogovorili, da bosta umaknili svoje čete iz anglo-egiptovskega Sudana. Ta dogovor je omogočil nekdanji koloniji Sudanu, da je 1. januarja 1956 odlical svojo neodvisnost in se proglasil za republiko.

Jesenski napad treh dežel na Egipt ni bil izključno le odgovor užaljenih vesil na egiptovsko deklaracijo o nacionalizaciji Sueškega prekopca. V teh dneh je zahodni tisk po neuspelem napadu odkrito pisal o tem, da pravzaprav ni šlo le za ponovno vzpostavljane angleške in francoske oblasti nad področjem Sueškega prekopca, ampak da je najbolj boleče pri vsej stvari to, ker ni uspelo v Egiptu zrušiti vladajoče skupine s predsednikom Naserjem. Tako so napadalec priznali, da ni Suez tisto, kar jih moti, ampak Naser in njegovi ljudje.

Uveljavljanje revolucionarne smeri v notranjem življenju Egipta je imelo močan odmev in vpliv na ostale arabske države. Mlada egiptovska republika je odločno podpirala borbo alžirskega ljudstva.

Za naše kmetovalce

Delo kmetijskih zadrug

O Dragi ter o kmetijski zadruzi Draga smo bolj malo pisali. Zato bi danes malo več napisali o delu te zadruge.

Kmetijska zadruga Draga deluje na področju desetih vasi, vseh članov pa ima 170. Kakor v drugih zadrugah, imajo tudi v tej razne odseke: lesni, živinorejski, poljedelski, hranilno-kreditni in sadjarski odsek ter dve trgovini in razdeljevalnice v Starem Kotu. Zivnoredi posvečajo precej pažnje, precej živine imajo že v rodovniku. Boljša živina — krave dajejo več mleka — pa povzroča vprašanje, kam vnovičiti odvisne količine mleka.

Kmetijska zadruga Draga ima tudi zadržno posestvo, ki meri ca. 120 ha skupne površine — travnikov, košenic in njiv. Na posestvu redijo 40 govedov svorjave dolenske pasme. Letos bodo preusmerili vzrejo živine. Redili bodo čim več klavne živine, ker daje klavna živina večje dohodke, kot pa krave mlekarice.

Zadruga ima že dalj časa v načrtu gradnjo novega hleva za združno posestvo. Nekaj materiala — apna, kamna in lesa imajo že pripravljene, zadruga bi prispevala 1.000.000 din, OLO 3.000.000 din, gradnja hleva bi pa stala po predvidenih načrtih (tu je misljena tudi napeljava vode) nad 20 milij. din. Zatorej visi gradnja hleva zaenkrat še v zraku. Če bo mogoče zagotoviti dovolj sredstev, bodo z gradnjo takoj začeli. Koristno bi uporabili tudi dosedanje hleve, ker bi jih preuredili v skladišče krompirja.

Letos ima zadruga Draga v načrtu ureditev pašnikov. V dragar-

NAD 1.000.000 DIN ZA KMETIJSTVO

Velikolaška KZ je dala za pospeševanje kmetijstva, za nabavo zaščitnih sredstev proti raznim poljedelskim škodljivcem in za organizacijo živinskih razstav, kjer so podeljevali tudi nagrade v obliki močnih krmil ipd., nad 1.000.000 din. Ta sredstva je dala zadruga iz sklada za pospeševanje kmetijstva.

Komunalna dejavnost v Osilnici

V mesecu avgustu bodo začeli v Osilnici z gradnjo novega mostu čez potok Čabranko. Občina Kočevje bo prispevala 150.000 din, nekaj pa prispevala občina Čabar, prebivalci pa bodo sodelovali s prostovoljnimi delom. Novi most bo vezal slovensko in hrvaško zemljo in bo za obe strani velikega pomena. V istem času bodo uredili oziroma zgradili obrežni zid ob Čabranci na slovenski strani pri Osilnici. Obrežni zid bo predvidoma dolg okrog 100 m. Občina Kočevje bo prispevala za to gradnjo 250 tisoč din, ostalo pa bodo prispevali v obliki prostovoljnega dela prebivalci Osilnice. Obrežni zid je nujno potreben. Čabranka je stalno trgala najboljše dele orne zemlje in s tem delala kmetom veliko škodo.

Na področju krajevnega urada

MEDU BO DOVOLJ

Na vrtovih v Predgradu je precej čebelnih panjev. Čebelarji so pripeljali čebele na pašo. Jelka v gozdovih Grajščice še vedno med. Čebelarji pričakujejo letos dobro »medeno« letino.

ALI STE ŽE NAROČENI NA »NOVICE«?

skih lazih je okrog 50 ha pašnikov. Zgradili bodo vodnjak in stajo za živino. Sredstva imajo že zagotovljena. Načrt zadruge za to leto obsega tudi nabavo raznih kmetijskih strojev itd.

Pa na kraju zapišimo še to, da je KZ lani ustvarila 3.495.000 din dobička. Zadruga zalaga podjetje »Jelka« v Podpreski s surovinami. Sodelovanje med zadrugo v Dragi in lesno predelovalnim podjetjem v Podpreski je zelo koristno, zlasti za razvoj lesne industrije, ki je poglavalna trdnina tudi v tem predelu naše domovine.

Veliki donosi pšenice

Iz večih krajev poročajo, da je v letošnji dobri letini dala največji donos tako imenovana italijanska pšenica. Računajo, da smo pridelali 3 milijone ton pšenice. Največji donos pšenice na ha so dosegli v bližini Osijeka, kjer so pridelali 7200 kg na ha. Na teh zemljiščih so orali do 30 centimetrov globoko in uporabili 1200 kilogramov umetnega gnojila na ha.

Velike donose so dosegli še na posestvu »Zorka« v Subotici s pridelkom 6900 kilogramov na ha. Nekli zasebni kmetovalci, tudi v

6883 novih traktorjev

Predsedstvo Zveze kmetijsko-gozdarskih zbornic Jugoslavije je izdelalo načrt za pospeševanje kmetijstva v prihodnjem letu. Po tem načrtu bi v letu 1958 investirali v kmetijstvo 92 milijard dinarjev, v gozdarstvo pa 15 milijard.

Za mehanizacijo v kmetijstvu je predvidenih 58 milijard, s temi bi kupili 6883 traktorjev, 492 žitnih kombajnov, 78 kombajnov za koruzo, 884 mlaticilic itd. Več deset milijard pa je predvidenih za traktorske priključke in rezervne dele.

Uvozili bomo tudi 5600 govedov, 1900 ovc, 380 svinj in 5.000 perutnine. V načrtu je tudi zasaditev 12.000 ha sadovnjakov ter 5600 ha

SENA BO MALO

Na Lascu, Podpreski, Dragi, Travi in ostalih vaseh bodo letos pridelali kmetje zelo malo sena. Majška pozeba in sneg sta tu napravila zelo veliko škodo. Kmetje so v skrbih, kako bodo prerediti svojo živino. Nasprotno pa poljski predelki še kar dobro obetajo in bo letina normalna.

STANJE HRANILNIH VLOG V KZ DRAGA

Hranilno-kreditni odsek pri kmetijski zadruzi Draga se vedno bolj uveljavlja. V prvi polovici letošnjega leta je bilo skupno 88 vlagateljcev z 1.204.000 din hranilnih vlog.

bližini Subotice, pa je pridelal 5370 kilogramov pšenice na ha. Če vemo, da je bil prejšnja leta povprečni donos pšenice na ha do 1000 kilogramov in da letošnji donos znaša 1600 kg na ha, so to res rekordni donosi.

Izbrano dobro seme italijanskih vrst, pravilno obdelovanje in izdatna uporaba umetnih gnojil so pripeljali k velikim donosom. Pravičijo, če bi samo na polovici naših žitnih polj dosegli take donose, bi imeli dovolj pšenice za naše potrebe in še veliko bi lahko izvozili.

novih vinogradov. Zgradili bomo tudi več tovarn krme s skupno zmogljivostjo 20.000 ton krme mešanice.

ZDRUŽITEV ORGANIZACIJ SODRAŽICE IN LOŠKEGA POTOKA

V združeni občini — poživeti delo ZB

V nedeljo 21. julija je bila na Hribu v Loškem potoku skupna seja občinskih odborov Sodražice in Draga-Loški potok. Odborniki iz obeh občin so se v lepem številu odzvali vabilu. Seje sta se udeležila tudi tov. Alojz Herman, sekretar okrajnega odbora ZB Ljubljana in bivši sekretar OO ZB Kočevje tov. Jože Zagar. O delu Zveze borcev iz sodraške občine je poročal njen predsednik tov. Fran Fajdiga. Med drugim je poudaril vlogo in pomen krajevnih odborov ZB ter komisij pri obč. odboru ZB.

Predsednik obč. odbora ZB Draga-Loški potok tov. Ferdo Kateren je v svojem poročilu poudaril, da so bile težave pri delu zato, ker

Letos v maju je minulo 16 let, odkar je bila v Loškem potoku prva akcija proti italijanskemu okupatorju. Italijanska divizija »Re« je prišla v Loški potok in zasedla hiše ter skednje. Tudi na bližnjem polju so se Italijani nastanili in prizadejali precej škode. Zavedni Potočani so s prezirnim mrzljivostjo opazovali okupatorje. Žal pa so bili v Loškem potoku tudi ljudje, ki so okupatorja pričakali z odprtimi rokami. Med temi je bil tudi »dušni pastir« Josip Pravhar, ki nosi največjo krivdo, da so bili 31. julija 1942 v Sodolu pri Travniku streljani talci. Ljudstvo je še med vojno župnika Pravharja kaznovalo, Pravharjev somišljenik je bil trgovec Ivan Podjed, ki je ob italijanski kapitulaciji pobežnil. Tudi nekaj mladine je bilo na strani prijateljev Italijanov. Mladino je zavedel kaplan Puhar, ki je bil med prvimi organizatorji Bele garde v Loškem potoku.

Okupator je po hišah v Travniku nalepil proglase in letake s slikami fašističnega voditelja Mussolinija ter obesil zastave, kar so ljudje težko gledali. Odločiti se bodo morali za akcijo in pokazati okupatorju, da ga sovražijo iz dna srca. Tajen posvet in mladinci so se odločili, da bodo 4. maja izvršili akcijo proti okupatorju. V tem so izginili lepaki in proglasi z zidov. Tudi velika fašistična zastava, ki je visela na hiši trgovca Podjeda, je bila raztrgana in vržena v blato. Raztrgal in pomendral jo je tov. Karol Mikulič, sedanjí predsednik OZZ Kočevje. V akciji je sodelovalo osem mladincev. Razen Mikuliča so bili še: Franc Lavrič, sedaj oficir JLA, Rudolf Lavrič, padel kot borec Tomšičeve briga-

de 1944, leta na Štajerskem, Ivan Lavrič, uslužbenec ObLO Sodražica, Alojz Bartol, sedaj oficir JLA, Franc Benčina, rezervni oficir in krojaški obrtnik, Jože Benčina, padel kot pomočnik komisarja čete v Tomšičevi brigadi leta 1945, vsi iz Travnika in Janez Seta iz Segove vasi, sedaj delavec na žagi v Travniku.

Okupator je besnel. Organiziral je ves svoj aparat in svoje oprede, da bi dobil tiste, ki so se predrzeli raztrgati plakate in zastavo. Grozil je s požigom Travnika. 6. maja je bila množična sretacija vseh vaščanov. Okupator se je posluževal raznih zvijač, da bi našel krivce. Pri tem se je posebno izkazal orožniški narednik Pikeš, ki je bil italijanski podrepnik, kasneje pa organizator Bele garde v Loškem potoku, Italijani so po daljšem trudu nekatere udeležence akcije prijel. Odpeljali so jih v ljubljanske zapore. 15. julija 1941 jih je obsodilo vojaško sodišče II. italijanske armade na zaporne kazni od enega do treh in pol let. Italijani so imeli za glavnega krivca in organizatorja akcije (kar je tudi bil) Karla Mikuliča. Ta pa se je znal na sodišču tako spretno zagovarjati, da mu Italijani niso mogli ničesar dokazati in izpustili so ga iz zaporov na svobodo. Tov. Mikulič je bil med prvimi organizatorji upora v potoških vaseh. Ostalim se je kasneje posrečilo pobegniti iz zaporov. Vsi so se vključili v NOV, dva od njih sta darovala življenje za svobodo.

Akcija v Travniku je bila ena prvih akcij proti okupatorju v Loškem potoku in verjetno tudi prva na Kočevskem.

Oficir JLA A. Bartol

bili člani ZB v dragarskem področju delavni. Treba bo več političnega dela med člani ZB, kar pa je dolžnost krajevnih odborov ZB.

V razpravi smo tudi slišali, da so težave z zaposlitvijo nekaterih bivših borcev, kar ustvarja nezadovoljstvo. To vprašanje bo rešeno samo z nadaljnjim povečanjem industrijskih obratov v Loškem potoku oziroma v Podpreski.

Sekretar OO ZB Ljubljana tov. Herman je v daljšem govoru podal smernice za bodoče delo združenega občinskega odbora ZB. Govoril je tudi o sodelovanju ZB z ostalimi množičnimi organizacijami. Povedal je, da je v ljubljanskem okraju s pridružitvijo kočevskega okraja nad 30.000 članov ZB. Po poročilih obeh nadzornih odborov in razrešnici sedanjim občinskim odborom ZB so izvolili nov občinski odbor ZB, ki šteje 21 članov, predsednike komisij pri obč. odboru ZB in 11-članski sekretariat. Za predsednika je bil izvoljen Fran Fajdiga iz Sodražice, za podpredsednika Ferdo Kateren iz Drage, za sekretarja pa Ivan Lavrič iz Sodražice.

NOV HLADILNIK V LOŠKEM POTOKU

Upravni odbor KZ Hrib je leto za letom obravnaval pereče vprašanje mesarije in njene ureditve. Najbolj je bilo potrebno nabaviti hladilnik. V poletnem času ob delavnih mesarjih ni imesa mesa.

Pred kratkim pa je KZ nabavila hladilnik, ki bo vsaj delno odgorjal potrebam in bo stal ca. 500.000 dinarjev. Z novim hladilnikom bo zagotovljena dobra preskrba z zdravim in svežim mesom.

Vsem prebivalcem in delovnim kolektivom kraja Dolenja vas in okolice čestitajo ob Krajevnem prazniku 1. avgusta 1957 in jim še nadalje želijo uspehe

Krajevni odbori Dolenja vas, Podgorica, Rakitnica Lipovec, Grčarice - Krajevna odbora ZB NOV Dolenja vas, Grčarice - Občinski LO Ribnica

Občinski komite ZKS
Občinski odbor ZB NOV
Občinski odbor SZDL
Občinski komite LMS
Občinski odbor ZVVI
Občinski odbor rezervnih oficirjev

„Smreka“ ponos Loškega potoka

Ko sem bil pred dnevi na obisku v Travniku v obratih lesno predelovalnega podjetja »Smreka«, sem delavcem tega podjetja obljubil, da bom napisal nekaj iz njihovega življenja. Obljuba dela dolg in ker nerad ostajam dolžan, bom sedaj to obljubo izpolnil.

Na krlišču pred žagarškim obratom sem najprej srečal tov. Haceta, obratovodjo žage. Meril je hlode, obenem pa pripovedoval o delu na žagi. Žaga obratuje 16 ur, delavci pa delajo v dveh izmenah. Tu je zaposlenih 33 delavcev in delavk. Žagarški obrat so v zadnjih letih precej preuredili in izboljšali. Njegova dnevna kapaciteta znaša 25 do 30 m³ desk raznih dimenzij. Hlodev imajo vedno dovolj na zalogi. Sicer pa so gozdovi v bližini in ni strahu, da žaga ne bi imela dela.

Pogovor je tekkel o plačah, kvalifikacijah itd. Izmed 33 delavcev in delavk na žagarškem obratu je sedem kvalificiranih delavcev. Ostali so pa polkvalificirani oziroma ne-kvalificirani delavci. Pa plače?

Povprečna urna mezda za kvalificirane delavce znaša okoli 50 din, polkvalificirani in ne-kvalificirani pa zaslužijo 36 do 40 din na uro. Ker pa je delo akordno, lahko več zaslužijo.

Ko sem »opravil« s tov. Hacetom, sem se napotil v sodarski obrat, ki ga vodi tov. Pangre. V njem pa je zaposlenih 14 ljudi, ki so vsi kvalificirani. Sodarški obrat ima prostore v veliki leseni zgradbi. Tu imajo tudi skladišče za svoje izdelke. Obratovodja me je seznanil z delom sodarjev. Pokazal mi je tudi svoj izum, ki ga s pridomo uporabljajo pri vezavi sodov. Ob nabljanju obrocev na sode se je najin razgovor takole razpletel: »Kakšne sode izdelujete?«

»Izdelujemo razne vrste embalažnih sodov, večje in manjše. Prodajamo jih pa v Tovarni barv Dol pri Ljubljani, v Zagreb, Tvornici Pliva in kemični tovarni Kutirilin, v Beograd Tvornici barv in lakov. Kakor sem že omenil, izdelujemo gotove embalažne sode ter garniture — dele sodov, pač po želji

kupca. Naročil imamo dovolj, tudi lesa nam ne manjka. Sode izdelujemo iz jelovega lesa, tega pa je pri nas dovolj.

Zanimalo me je, koliko znašajo mesečni zaslužki delavcev. Zvedel sem, da delavci-sodarji zaslužijo na mesec do 11.000 din. Delo je akordno. Kdor je bolj priden, več zasluži. Za prvo pomoč pri delu imajo tudi stroje. Sodarji, ki delajo pri strojih, delajo v dveh izmenah, ostali pa v eni izmeni. Prostori so svetli in zračni, fantje so pridni, trudijo se, da bi bili njihovi proizvodi še kvalitetnejši.

Še bi vam lahko pripovedoval o sodarjih, med drugim tudi to, da so imeli v začetku težave s prodajo svojih izdelkov. Komercialna služba v podjetju »Smreka«, v čigar sestavi je obrat Sodarstvo, se ni mogla znajti. Tudi sodarski izdelki niso bili tako kvalitetno izdelani, kakor sedaj. Začetne težave so prebrodili, za svoje izdelke imajo stalen trg. Sodarški obrat ima vse pogoje za nadaljnji razvoj.

Pa si oglejmo še lesno-galanterijski obrat. Tu je obratovodja tov. Car. Radevolje mi je razkazal vse prostore velikega obrata. Galanterijski obrat je nov, delavnice so bile zgrajene pred dvema letoma. Videl sem sodobno strojno opremo,

ob njej pa mlade delavce, ki strežejo strojem. 26 ljudi ima tu svoj kruh. Organizacija dela je dobra. V začetku so se bavili z izdelavo kuhinjskega pohištva. Sedaj pa so preusmerili proizvodnjo v izdelavo lesne galanterije. Ta jim bolj ne-se. Poleg desk za čebulo, desk za testo in drugih galanterijskih izdelkov izdelujejo tudi vesla za kajak čolne. Izdelavo tega izdelka so osvojili šele v zadnjem času. Kupci za vesla so Amerikanci. Na podjetju »Smreka« računajo na dober plasman vesel za čolne v Ameriki. Menim, da ne bom izdal nobene skrivnosti, če povem, da namerava »Smreka« stopiti v koprodukcijo pri izdelavi omenjenih vesel s tovarno športnega orodja »Elan« Bejunje na Gorenjskem. Omenjena tovarna ima že dobro vpeljane trgovske stike z Amerikanci. Obe podjetji bosta imeli dovolj dela, ker so Amerikanci veliki potrošniki oz. zaintereseni za vesla.

Na upravi podjetja so mi povedali, da nameravajo nabaviti še nekaj novih strojev, prihodnje leto pa bodo zaposlili na novo še 60 delavcev. Kaj to pomeni za pasivni Loški potok, ki ima edino industrijo v Travniku, nam ni treba poudarjati.

V galanterijskem obratu imajo 8 kvalificiranih delavcev, ostali pa

so priučeni, polkvalificirani in ne-kvalificirani. Tudi izdelki je sorazmerno dober. Za kvalificirane delavce znaša mesečno povprečje do 11.500 din, za ostale pa okrog 8500 din.

Podjetje »Smreka« stavi na galanterijski obrat najlepše upe. Izdelki tega obrata so se na tržišču že uveljavili, zato se ne boje, da bi ostali delavci brez dela in kruha. Tudi kvaliteta izdelkov je vedno boljša. Ob strojih pa raste nov kader industrijskih delavcev, ki so še do nedavnega kmetovali in gozdarili po gozdovih. V delavnicah dal nov rod delavcev, ki bo dal Loškemu potoku pečat nove dobe. Le-ta bo lepša kot je bila doslej — v zaostlosti.

Preden sem se poslovil od prijaznih delavcev in delavk podjetja »Smreka«, sem si ogledal gradnjo nove sadne sušilnice, ki je v surovem stanju v glavnem dograjena. Gradnja in nabava potrebnih sušilnih naprav bo stala ca. 3 do 4 milij. din. Sušilnica je za nemoteno obratovanje obratov Sodarstvo in Lesna galanterija nujno potrebna. Računajo, da bo že letos začela služiti svojem namenu. Kapaciteta pa bo znašala do 80 m³ jelovih desk v času enega sušenja. Delavcem in delavkam sem želel od hodu kar največ uspehov pri

nadaljnjem delu, potem pa sem se za kratek čas ogledal na upravi podjetja, ki je na Hribu. Tu so mi med drugim povedali, da »Smreka« lepo napreduje. Začetne težave ki jih ima pač vsako podjetje, so premagane. Še vedno pa jim primanjkuje tehnični kader. Podjetje pa bo tudi v tem kmalu prišlo na »zeleno« vejo. Iz šole bo drugo leto prišel lesni tehnik, ki ga podjetje štipendira. Podjetje pa namerava štipendirati za lesno stroko še enega dijaka — domačina.

Podjetje »Smreka« je lani ustvarilo 17.604.000 din dobička. To je zasluga vsega kolektiva in vodstva podjetja, ki se trudi za napredek. Nemara ne bo odveč, če povemo, da nosi podjetje največje breme za razvoj gospodarstva v Loškem potoku. »Smreka« je dala lani za občinski investicijski sklad 9 milijonov din. Če ne bi bilo podjetja, tudi tega denarja ne bi bilo in ne bi bilo industrije, ki zaposluje nad 100 ljudi — domačinov, ki bi morali kakor nekoč iskati kruh v drugih krajih.

Preden zaključim, moram omeniti tudi pomembno vlogo delavskega samoupravljanja v podjetju, čigar zasluge so vidne tudi v tem, da je podjetje »Smreka« to, kar predstavlja in ustvarja danes.

Loški potok praznuje

K občinskemu prazniku čestita in pošilja delovne pozdrave vsem prebivalcem občine Draga-Loški potok

Občinski ljudski odbor Draga-Loški potok

Občinski odbor SZDL Občinski komite ZKS
Občinski komite LMS Občinski odbor ZVVI

Občinski odbor ZB NOV
Občinski odbor rezervnih oficirjev

„Smreka“ zadružno obrtno lesno-predel. podjetje
Zadružno obrtno podjetje „Jelka“
Kmetijska zadruga Travnik
Kmetijska zadruga Hrib in KZ Draga

Loški potok slavi 31. julija občinski praznik. Tega dne se bodo spominjali krvavih dogodkov pred 15 leti, ko so Italijani v nemočnem besu požigali in morili v partizanskem Travniku. Takrat je pogorela skoro vsa vas Travnik, v bližnjem kraju Sodelu pa so Italijani ubili 14 talcev — fantov in mož iz Travnika. Zavedna partizanska vas Travnik ni klonila pred okupatorjem. Velika večina fantov in mož je odšla k partizanom. Velik je krvni davek prebivalcev Travnika in ostalih vasi v Loškem potoku za svobodo naše domovine.

Po osvoboditvi je Loški potok zaživel v novem poletu. Zastalost se umika napredku in daje s tem pogoje za boljše življenje Potočanov.

Za njihov občinski praznik partizanske pozdrave in želje za nadaljnji napredek potoških vasi.

Za smeh in dobro voljo

Kje je žena
Sosedova žena je obiskala prijateljico in ostala pri njej čez noč, ker se je sprla z možem.

Naslednjega dne je mož preiskal vso hišo, a žene ni našel. Nato je vesel stekel k sosedu in mu dejal: »Pomislil, nocoj je moja žena izginila!«
»Ni mogoče!« je vzdihnil sosed, »da le ni padla v vodnjak!«
»Saj res, na to pa nisem pomislil,« je dejal mož in odhitel domov, kjer je na vodnjak poveznil težak pokrov.

Nj za pihala
Nekemu velikemu državniku so v mestu priredili velik simfonični koncert. Še predno so prispeli gostje, je bil orkester na svojem mestu in dirigent je na prvi sedež v dvorani položil partituro. Dvorana se je napolnila. Na sedež, na katerem je bila partitura, se je vsedla zaletna ženska, soproga velikega gosta. Vsi so nestrpno pričakovali začetek, toda dirigent brez partiture koncerta ni mogel pričeti. Tedaj se je ojunčel in stopil h gospe velikoga državnika. Smehljaje ji je rekel:

»Oprostite, gospa, toda partitura, na kateri vi sedite, ni namenjena za pihala.«

En mesec se že zdrži
Poročena žena se je potožila svoji prijateljici:
»Ah, kaj hočem, moj mož vedno potuje. Doma je komaj kak mesec na leto.«

»Hudo se dolgočasilo, kajne?« jo je vprašala prijateljica.
»No, tisti mesec že nekako hitro mine!« je pritrdila žena.

On: »Ali veš, kakšna bolezen se je prijel nekaterih kinoobiskovalcev v Sodražici?«

Ona: »Nič ne vem.«
On: »Ta, da zamujajo filmske predstave, potem pa nabijajo po vratih in motijo gledalce v kinodvorani.«

Prepozno je
Na kraljevskem dvoru so otroke kraljevske družine vzgajali v strogem duhu, govoriti so smeli le, če

V DOLU TABORIJO
V prijazni vasi Dol pri Kolpi tabori okoli 60 otrok — pionirjev in pionirk iz Kočevske. Taborišče so si uredili v romantičnem polotoku med Kolpo in potokom pri Dolu. V varstvu učiteljice se otroci brezskrbno igrajo, pojejo, kopljejo in veselo. Zadnje nedelje so si v Predgradu ogledali tudi filmsko predstavo.

Namesto na Mestni vrh - na Krvavec

V začetku tega meseca so pričeli z gradnjo žičnice na Krvavec. Ta žičnica je bila namenjena za kočevski Mestni vrh. V glavnem so bila zanjo že opravljena vsa zemeljska dela. Kakor vemo, so trdili, da bi žičnica v Kočevju ne uspela, zato so bila vsa nadaljnja dela opuščena in žičnica prodana. Žičnico na Krvavec bo Ljubljana v turističnem pogledu veliko pridobila. Uvedli bodo stalno avtobusno zvezo. Planinci in smučarji

ih je kdo vprašal. Bili so pri kosilu, ko je vnuk nenadoma zavpil: »Oh, dedek!...«

Toda stavka ni mogel dokončati, ker ga je dedek, sam kralj, strogo pokaral: »Otroci morajo biti tihi in poslušati!« Ko so z obedom končali, pa je kralj vprašal vnuka:

»No, sedaj mi povej, kaj si hotel!«
»Zdaj je že prepozno, dedek,« je odgovoril vnuk v zadregi.
»Prepozno? Zakaj pa?«

»V tvoji solati je bil polž. Hotel sem te opozoriti na njega, zdaj si ga pa že pojedel.«

Kaj naj sleče
Na Špansko obalo se je prišla kopat francoska kopalnica. V tej deželi je prepovedano, da bi ženske nosile dvodelne kopalne obleke. Mlado Francozinja je opozoril paznik v kopalnici, da tu ni dovoljena dvodelna obleka.

Partizan : Študentje 0 : 1

Prejšnji teden je bila na iniciativno študentov v Kočevju odigrana prijateljska nogometna tekma med Partizanom in reprezentanco študentov. Moštvo študentov so zastopali dijaki in študentje srednjih in visokih šol: Bižal, Cuk, Konte, Ursnič, Prica, Baštar, Šafec, Ahac, Furlanič, Resnik in Turk. Partizan je nastopal v standardni postavi ob polčasu je izmenjal nekaj igralcev. Po izmenjavi šopkov smo na stadionu Partizana pričakovali lepo, športno igro — žal pa je bilo drugače.

Moštvi sta igrali v zmernem tempu in enakovredno. Vendar so bili študentje v posameznih akcijah nekoliko boljše, toda napadalci niso urednicili vseh priložnosti. Ko je v 16. min. Šafec streljal kot vratar Kocijančič pa je nespretno posredoval, so študentje dosegli odločilni gol. Tudi Partizan je nevarno osvajal igrišče, a je bila obramba študentov vedno na mestu in stanje se ni spremenilo. V 70. min. je sodnik Maver izključil iz igre Uraniča in nato Ahaca zaradi govorenja na igrišču. Ta obzoba je bila vsekakor prestroga in izgledalo je, kot da bi sodnik hotel pripomoči moštvo Partizana. Čez nekaj minut je bil storjen prekršek nad Resnikom v kazenskem prostoru Partizana. Ker sodnik ni piskal, je ta na nedostojen način protestiral. Namesto da bi sodnik kaznoval samo igralca, je

iz Ljubljane bodo že v eni uri na vrhu lepih planin. Žičnica bo dolga 2555 metrov, vožnja pa bo trajala 17 minut. Za gradnjo žičnice sta prispevala ljubljanski in kranjski okraj po 20 milijonov dinarjev. Pravijo, da se bodo že 1. novembra peljali prvi potniki na Krvavec. Vstopnica za enkratno vožnjo bo stala 100 dinarjev in računajo, da bo letni promet znašal 50.000 potnikov.

»Glej no,« se začudil kopalnica, »in kateri del moram sleči?«

Na kaj upa
K bogatemu, a ostarelemu in bolnemu možu je prišel zdravnik. Ko je pregledoval bolnika, ga je v sprejemni sobi vprašala mlada in lepa bolnikova žena:
»Gospod doktor, ali je kaj upanja?«
»Hm,« je odgovoril zdravnik, »zavisi od tega, na kaj upate.«

Pot je tudi široka
Že po polnoči se je vračal mož proti domu. Bil je precej v rožcah. Doma ga je prav ljubeznivo (kar sicer ni povsod navada) vprašala žena:
»Kako to, Janez, da si tako dolgo hodil, saj od gostilne je res kratka pot.«
»Pot je že kratka,« je odgovoril mož. »Toda ne veš, kako je široka!«

v 30. minuti drugega polčasa zaključil igro. Pristransko sojenje, zlasti pa nešportno ponašanje igralcev in ugovarjanje sodniku, je še vedno problem na kočevskem igrišču.
Novak

KOČEVJE

Poročili so se: Planinc Ivan, rudarski nadzornik iz Šalke vasi 92 (21 let) in Kirm Čita, uslužbenka iz Šalke vasi 91 (20 let); Kusold Vladimir, rudar iz Kočevja Rudnik 28 (20 let) in Vrigelj Vida, delavka iz Količevega 98 pri Domžalah (27 let); Škrabar Feliks, rudar iz Zeljn 55 (33 let) in Mihelič Angela, delavka iz Šalke vasi 39 (37 let); Novak Ferdinand, bagerist na rudniku iz Šalke vasi 26, (24 let) in Maurovič Nada, delavka iz Šalke vasi 26 (23 let).

Srečnim zakoncem čestitamo!
Rodila je: Oražem Marija, gospodinja iz Kočevja, Trg svobode 41 — dekleko Judito.
Srečni mamicami čestitamo!
Umrla je: Obranovič roj. Štefančič Marija, upokojenka iz Kočevja, Trg svobode 35, stara 77 let.

RIBNICA
Rodili sta: Uroda Ljudmila, gospodinja iz Ribnice 35 — dečka Borisa in Kožar Daniela, delavka iz Ribnice 134 — dečka Branka. Srečnim mamicama čestitamo!

DOLENJA VAS
Umrl je: Terdan Janez, knetovalec iz Prigorice 77, star 68 let.

LOŠKI POTOK
Poročila sta se: V Cabru sta se poročila Poje Filip iz Pungrta, star 28 let in Turk Ivka iz Gornjih Zagarjev.
Srečnim zakoncem čestitamo!
Rodila je: Bartol Pavla, gospodinja iz Malega loga 57 — dekleko Miroslavo.

KINO

JADRAN, Kočevje: 28. in 29. jul. amer. barvni film »Nismo mi angeli!«; od 2. do 4. avg. amer. film »Beg iz Gvajanes«.

SVOBODA, Rudnik: 28. in 29. jul. angl. film »Pekel pod ničlo«, 3. in 4. avg. jugosl. film »Tvoja zemlja«.

OSILNICA: 28. jul. amer. film »Julij Cezar«, 4. avg. ameriški barvni film »Zadnji iz rodu Kommančev«.

LOŠKI POTOK: 27. in 28. jul. franc. film »Uboj«, 3. in 4. avg. ital. film »Milijonski Neapelj«.

KOČEVSKA REKA: 27. in 28. jul. amer. barvni film »Skaramuš«; 31. jul. ital. film »V vrtincu greha«; 3. in 4. avg. amer. film »Pregnanci iz Poker Flajta«.

VELIKE LASCE: 27. in 28. jul. arg. film »Kalne vode tečejo«, 3. in 4. avg. amer. barvni film »Bagdadski berač«.

RIBNICA: 27. in 28. jul. amer. film »Kraljica Kristina«, 3. in 4. avg. amer. film »Greh nočie«.

DOBREPOLJE: 27. in 28. jul. amer. film »Točno opoldne«, 3. in 4. avg. arg. film »Vojna Gaučev«.

SODRAŽICA: 27. in 28. jul. šved. film »Zaradi moje ljubezni«, 3.

in 4. avg. amer. barvni film »Meč in rožac«.

DEŽURNE TRGOVINE

Dežurno službo imajo: v soboto 27. jul. od 8. do 12. ure in od 15. do 18. ure v Kočevju trgovina »Oskrba« Kočevje, v Ribnici pa trgovina »KZ z mešanim blagom«, Ribnica.

V soboto 3. avgusta ob istem času v Kočevju trgovina »Potrošnik« Kočevje, v Ribnici pa »Trgovina z mešanim blagom« Ribnica.
V zadnji številki »Novice« se nam je pripetila neljuba pomota. 27. julija bo imela dežurno službo v Kočevju trgovina »Oskrba« in ne trgovina »Prehrana«, kar s tem popravljamo.

PRODAM

Prodam sobno in kuhinjsko pohištvo ter radio aparat po nizki ceni. Vprašati Tomažina Marijo, Šalke vas 91.

PRODAM

V Nemški vasi 45 pri Ribnici prodam družinsko stanovanje, vrt in njivo. Hiti Ivan, Mlaka 13, Kočevje.

PREKLIC

Podpisana Suštar Nežka, gospodinja iz Rudnika 31, preključem kot neresnične govorce o Brdavs

Angeli, ki sem jih govorila Štolca Antoniji in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.
Suštar Nežka

NAJDENO

Pred enim letom je bila najdena v vasi Mrtvice, okraj Kočevje, avto-zračnica znamke »Cordatic« št. MNOSZ-11062, črne barve. Lastnik jo lahko dobi na Tajništvo za notranje zadeve Kočevje, oziroma na Postaji Ljudske milice Kočevje.

Dne 12. julija 1957 je bil najden bankovec za 500 din (AF 112692) na pločniku pred gimnazijo v Kočevju. Lastnik ga dobi na TNZ Kočevje.

Najdena je bila rdeča polivinil denarnica, eno ogledalo, dva glavnik, dve šminke ter 530 din dne 6. julija 1957 na Ljubljanski cesti v Kočevju. Lastnik najdene stvari lahko dobi na TNZ Kočevje, št. 30-II.

ČESTITKA

Ančki Stropnik, Anici Turk in Anici Koprivec želi vse lepo za njihov praznik Ivica.

ČESTITKA

Johanu Planincu čestitamo k njegovi poroki in mu želimo vse najboljše. — Njegovi tovariši nogometaši NK Rudar.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem vsem, ki ste ob izgubi ljubelega sina Marjana z menoj sočustvovali. Posebna zahvala zdravnikom, duhovščini, vsem darovalcem cvetja in spremljevalcem na zadnji poti. Žalujoca mati Nežka Bakšič.

OBVESTILA

R A Z P I S

Za 6 mesečni pripravljalni tečaj za
Dopisno ekonomsko srednjo šolo SI.

1. februarja 1958 se bo pričel nov prvi letnik Dopisne ekonomske srednje šole Slovenije za bivše borce in aktiviste NOV.

Dosedanje izkušnje so pokazale, da ima veliko kandidatov nezadostno osnovno izobrazbo. Nekateri imajo sicer formalne pogoje za vpis, nimajo pa potrebnega znanja. Zato se je Glavni odbor Zveze borcev odločil, da bo organiziral za kandidate 6-mesečni pripravljalni tečaj iz slovenske, matematike, zemljepisa in kemije. Vsi interese, ki nimajo sprejemnega izpita za višjo srednjo šolo, ga bodo morali opraviti pred sprejemnim izpitom v ESSS.

Prijave bodo sprejemali samo Okrajni odbori Zveze borcev do 25. avgusta 1957.

Obrazce za prijavo lahko dobite na Okrajnih odborih ZB od 25. julija dalje.

Izdaja in tiska ČZP »Kočevski tisk« v Kočevju. Urejuje uredniški odbor, odgov. urednik Jože Košir. Uredništvo in uprava v Kočevju, Ljubljanska cesta 14 a. Telef. 3-89. Tek. račun pri podružnici NB Kočevje št. 617-T-388. — Letna naročnina znaša 400 din, polletna 200 din in je plačljiva vnaprej. Za inozemstvo 800 din. Poština plačana v gotovini. Rokopisli se ne vračajo.

Iz naših krajev

NAM PIŠEJO

Lepo je bilo v Mozlju

Tudi v Mozlju so lepo proslavili Dan vstaje. Posebno pa bo ljudem iz Mozlja ostal v lepem spominu obisk gojencev predvojaške vzgoje, ki so na taborjenju v Rajndolu. Popoldne ob 16. uri je bila na pokopališču v Mozlju žalna svečanost. Gojenci predvojaške vzgoje so izstrelili častno salvo v počastitev padlih borcev. Po svečanosti na pokopališču je bil sredi Mozlja partizanski miting.

Na proslavi v Mozlju smo videli lepe izraze prijateljstva, posebno takrat, ko so mozoljska dekleta pripela šopke nageljev na prsa mladim fantom — gojencem predvojaške vzgoje.

Gojenci predvojaške vzgoje so v

počastitev 22. julija tekmovali v učenju, disciplini, čistosti orožja in prostorov. Na proslavi v Mozlju so razglasili zmagovalce. Prvo mesto si je priboril vod podpornika Turka. Najboljši mladinci bodo prejeli nagrade ob zaključku taborjenja.

Po končani proslavi so mladinci predvojaške vzgoje v strumnem koraku izvršili paradu.

V Kužlju bodo imeli novo šolo

Solarčki v Kužlju in okoliških vaseh so bili reveži. Stiskali so se v enem samem razredu v šoli, ki že dolgo več ne ustreza svojemu namenu. Ker šola ni več primerna sedanjim potrebam, so prebivalci teh krajev sklenili, da bodo na temeljih stare šole zgradili novo šolo. Imajo že gradbeni odbor, ki bo vodil vsa dela. Ljudje se obvezali, da bodo dali za novo šolo 41 kub. metrov jelovega in hrastovega lesa. Les bodo tudi pripeljali na gradbišče. Pesek je že pripravljen. Obveza ljudi v prostovoljnem delu, vožnja in materialu (lesu) znaša okoli 500.000 din, občina Kočevje

TURISTIČNA SEZONA NA VISKU

Letos je turistični promet veliko boljši kakor je bil lani. Od januarja pa do konca maja je bilo v Sloveniji 149.871 domačih in tujih turistov, nočilo pa je 340.089 gostov. Letos vidimo, kako zelo so cenjene weekend hišice. Po raznih krajih Slovenije je domačim in tujim turistom razen camping prostorov na razpolago tudi 25.000 postelj pri zasebnikih.

pa je za šolo v Kužlju že odobrila 1.000.000 din. V novi šoli bo dobila prostor tudi dvorana. V šoli nameravajo zgraditi tudi nekaj stanovanj. Z gradnjo bodo začeli te dni.

KDAJ PA VODOVOD V RETJE?

»Novice« so veliko pisale o gradnji in dograditvi prve etape vodovoda v Loškem potoku. Nihče pa se še ni dotaknil vprašanja, kako in kdaj bodo nadaljevali drugo, tretjo in četrto etapo gradnje vodovoda. Druga etapa vodovoda zavzema relacijo Retje. Vašani Retij so dali največ lesa za vodovod in obljubili prostovoljno delo. Sedaj se upravičeno sprašujejo, kdaj se bodo dela nadaljevala.

Ljudje vedo, da ima odbor težave glede finančnih sredstev. Jarko za vodovod so pripravili ljudje sami izkopati, vodovodni odbor pa ne naj bi poskrbel za človeka, ki bi delo vodil. Obljuba je bilo dosežda že dovolj in je čas, da bi gradnjo vodovoda čimprej nadaljevali.

Albin Košmrlj

IZKOP PREMOGA

Rudarji naše države so letos v 6 mesecih izkopali 8.800.000 ton črnega in rjavega premoga ter lignita.

Pred turističnim tednom

Tudi v tem letu bo v Kočevju od 11. do 17. avgusta turistični teden z različnimi kulturnimi in športnimi prireditvami, razstavami in izletmi, katerih namen bo z živo besedo in sliko propagirati pospeševanje turizma v Kočevju. Ves propagandni uspeh tega tedna se bo pa izdatno zmanjšal in izpremenil mišljenje turista o dobrih pogojih za odhiti v našem mestu

— če bodo v nekaterih gostinskih podjetjih uslužbenci se nadalje tako visoki in mlinski kot da so v gostišču gostje zaradi njih in ne obratno;

— če bodo tulle pozno v noč z vseh strani trobente in harmonike »veselih«, »zadovoljnih« in podobnih godcev;

— če bomo še nadalje dopuščali, da bodo v nočnih urah nemoteno razgrajali po mestu brezobzirni pijanci in fantalini ter objestne ponočnjakinje;

— če ne bomo pošteno stopili na prste grupi ponočnjakov, ki vandalsko uničujejo nasade v parkih, klopi, ograje na stadionu itd.;

— če se bodo še nadalje potepali po mestu razni piñci in ščetnje, ki napadajo otroke, ponoči pa lajajo vseprek po ulicah;

— če bodo motoristi še nadalje v nočnih urah preizkušali, koliko ropota zmorejo njihovi motorji;

— če ne bomo odstranili iz lokala raznih pijancev, ki nadlegujejo mirne goste in prosjačijo za pljačo in cigarete.

Našli bi lahko še ogromno teh če... in končno bomo morali pričeti ostreje postopati proti vsem, ki ustvarjajo tako vzdušje na škodo ugleda našega mesta in občinov. Kolikor se to ne more doseči z lepo besedo in vzgojo, bi se poslužili obstoječih zakonov.

Ognjeno nebo nad Travnikom

31. julija bo minilo 15 let, odkar je bila skoro do tal požgana največja potoška vas Travnik. Ljudem je še vedno živo v spominu, kako so gorele hiše, skednji, kašče, skratka vse, kar je gorljivo. Smrt in groza sta takrat razpeli krila na to vasjo, nad temi prebivalci, vajenimi vsega hudega. Trdo delo na kraškem svetu je rodove na tej zemlji ojeklenelo, jim izklesalo svojstveno govorico, trdo, kakor so trdi oni sami, vendar v srcu iskreni, pošteni in gostoljubni. Takrat, ob ognjenih zubljih pa je marsikatero oko, tudi trdih možakov, blestelo v solzah. Da, tisti dan 31. julija 1942 je prihajalo gorje na gorje. Maščevalni Italijani so v tisočih pridrveli na tedaj osvobojeno potoško ozemlje. Svobodoljubni in partizanski Travnik je bil največji kamen spotike italijanskemu okupatorju in domačim izdajalcem, z župnikom Pravharjem na čelu. Izdajalci so Italijane podrobno obvestili, kje je leglo partizanstva in kakšno kaznen je zaslužil »rdeči« Travnik. Ob svojem prihodu v Travnik so Italijani sklicali vse vaščane. Nato so iz svojih žepov privlekli zapiske in izbrali 14 fantov in mož. Odpeljali so jih v kraj Sodol in jih na tam-

kajšnjem polju postrelili. Medtem ko se je v Sodolu dogajala krvava tragedija, so na štirih straneh zažgali vas Travnik. Bilo je vse tako nenadoma, ogenj, smrt, da ljudje v prvi grozi niso mogli verjeti, da je vse res. Toda bila je krvava resnica. Italijani pa se niso zadovoljili samo s požigom in streljanjem. Kmalu nato so pri Povletovi jami ubili štiri napredne učitelje. Sejali so smrt, kamor so prišli. Veliko število zavednih Potočnikov pa so odpeljali v taborišča smrti: Rab, Padovo, Renieci in drugam. Okupatorjev teror pa ni strel svobodoljubnega duha Potočnikov. Vedno novi in novi borci so odhajali v partizane. Pasivni Loški potok je tudi hranil narodnoosvobodilno vojsko. Prenekateri borec je dobil v tem kraju toplo hrano. Trda kraška zemlja je v vojnih letih začela bogato roditi. Čeprav je prebivalstvo veliko prispevalo za narodnoosvobodilno vojsko, samo ni stradalo, kljub temu, da je bilo navezano izključno na svoj pridelek. Po kapitulaciji Italije v septembru 1943 je v potoške vasi spet prišla svoboda. Narodno osvobodilni odbori so spet začeli z illegalnim delom. Ta polet je za krajši čas prekinila nemška ofenziva v

novembru 1943. Od tedaj, z izjemo redkih vpadov domobrancev iz ribniške postojanke, so bile potoške vasi svobodne, s svojo ljudsko oblastjo. Konec vojne v maju 1945 je prinesel Isamo še formalno potrditev ljudske oblasti vseh krajev.

Ko se spominjamo tistih težkih a slavnih dni osvobodilne vojne, se nam vzbuja v srcu grenak spomin na zapeljane fante in može, ki so naselili sladkim besedam belih izdajalcev o borbi za vero in o zlu, kjer zavladala komunizem. Toda čas je opravil svoje. Bivše domobranske družine so se v teku let po osvoboditve prepričale, da je bilo vse tisto, kar se je slabega govorilo o partizanih, zlagano in da njihovi svoji niso padli za »Krištusovo vero«, temveč zato, ker so se borili proti lastnemu narodu.

Po osvoboditvi je Loški potok zaživel v vsem zagonu svobode. Domov so se vrnil sinovi in hčere od partizanov in iz taborišč. Na pogoriščih Travnika so zapeli krampi in lopate. Rastle so nove hiše, večje, svetlejšje od starih. Seveda je bilo potrebno mnogo truda, predno je bila vas pozidana. Tiste redke razvaline, ki ne bodo nikoli pozidane, pa so ostale kot nem spomenik dobe, ki jo je moral preživeti sedanji rod. In še en spomenik je ostal: skupen grob talcev v Sodolu, ki je in bo ostal svet kraj sedanjim in bodočim rodovom. Ostal bo v trajen spomin žrtvam, ki so darovale življenje za svobodo.

Prebivalci Loškega potoka praznujejo 31. julij že nekaj let kot svoj občinski praznik v spomin na krvave dogodke pred 15 leti. Za njihov praznik in k napredku, ki so ga dosegli v letih po osvoboditvi, najlepše čestitke.

Na Gori so proslavili Dan vstaje

Člani Zveze borcev iz občine Sodražice so proslavili Dan vstaje slovenskega naroda na Gori. Gasilska godba iz Sodražice je že v ranih jutranjih urah igrala budnico. Že pred 10. uro dopoldne se je zbralo na Gori pred spominsko ploščo narod. heroja Majde šilc večje število ljudi. Gasilska godba je zaigrala himno, zastava Zveze borcev iz Sodražice se je poklonila spomniku velike junakinje. Nato je član obč. odbora ZB Sodražice tov. Herman Kmet zbranim govoril o pomenu Dneva vstaje, o borbah, trpljenju in pridobitvah, ki nam jih je prinesla NOV. Gasilska godba iz Sodražice je zaigrala, nato pa so ljudje v spredu odšli na pokopališče na Gori. Ivančičeva

mama z Gore je pred spomenikom svojih padlih sinov pretresljivo spregovorila o velikih žrtvah mame, ki so darovale svoje sinove za svobodo domovine. Sivolasa žena je tako lepo govorila, da je bil marsikdo presunjen do srca. Po svečanostih na Gori so odšli ljudje v Vagovik, kjer je bilo ljudsko ranjanje.

NOVICE

NOV SLOVENSKE FILM

Ljubitelji domačega filma gotovo že vedo, da snema Triglav film iz Ljubljane nov slovenski film, ki nosi naslov Vesna II. V filmu nastopajo isti igralci kot v pred leti izdelanem filmu Vesna, tudi režiser Čeh Čapek je isti. Pravijo, da bo film izdelan do puljskega festivala, ki bo 27. junija t. l.

PAS ZA MILLION DINARJEV

V Novem Pazarju v Srbiji so arheologi izpod tamkajšnje cerkve odkopali tisoč različnih predmetov starih po 2500 let. Poleg zgodovinske vrednosti, imajo izkopani predmeti tudi zdaj veliko vrednost, ker so iz zlata in jantarja. Zakopali so jih Iliri, ki so živeli v teh krajih pred naselitvijo Slovanov.

Največ je vreden zlat ilirski pas. V njem je zlata za en milijon dinarjev. Tudi grški kipec iz jantarja ima veliko umetniško vrednost.

PRVI KINEMASKOPSKI FILM

Beograjsko filmsko podjetje »Avslav« je začelo v Opatiji snemati prvi jugoslovanski kinemaskopski film. Nameravajo posneti osem krajskih filmov o lepotah naših krajev. Ti naj bi sestavljali celovečeren film. Besedni del filma pa bodo prevedli (sinhronizirali) v angleščino, francoščino in ruščino.

SNEG V JULIJU

Sneg sredi poletja je res nekaj nenavadnega. In vendar so ga bili v zadnjih dneh deležni na Gorenj-

skem. V noči od 21. na 22. julij je Stol in druge visoke gore, zlasti v Juljskih alpah, zametel sneg. Pred snežnim metežem je ves dan deževalo.

Kakšno vreme se nam obeta v prihodnjem tednu? Prevladovalo bo sončno vreme, vendar niso izključene krajevne plohe in nevihte. V času od 28. do 30. julija ter okoli 3. avgusta snemo pričakovati kratkotrajno poslabšanje vremena s padavinami.

LETALSKI CENTER V VRŠCU

V Vršču so slovesno proslavili 10 letnico športnega letalstva v Jugoslaviji. Vršac je znan letalski center. V tem mestu so v desetih letih vzgojili nad dva tisoč jadrancev. Od 1954. leta se v Vršču vzgajajo tudi piloti, padalci in modelarji.

NOVO LETALIŠČE

V bližini Beograda so pričeli graditi novo letališče. Dosedanje letališče v Zemunu pri Beogradu je premajhno in ne zmora naraščajočega letalskega prometa. Letališče gradijo v bližini avtostrade Beograd-Zagreb in bo opremljeno z najmodernejšimi napravami. Letno bo lahko pristalo več tisoč največjih letal.

NOVOMEŠKI AVTOMOBILI

V novomeški tovarni »Motomontaža« sestavijo že vsak drugi dan po en avtomobil znamke DKW. Vedno več delov izdelujejo že sami.

Zanimivosti iz osea sveta

LEDENE GORE NA OCEANIH

Na Atlantskem oceanu so se po dolgem času pojavile velike ledene gore. Vroče poletje je močno vplivalo tudi na mrzli sever. Od večnega ledu so se oddaljale cele ledene gore, ki plavajo po oceanu proti jugu in so velika nevarnost za ladje. Posebne zaščitne ladje spremljajo pot ledenih gor in obveščajo ostale ladje o nevarnosti. Leta 1911 se je takratna največja ladja imenovana »Titanic« zadelala v ledeno goro. Ladja se je potopila in z njo tudi večina potnikov.

SNEMALI BODO FILM O PUŠČAVI

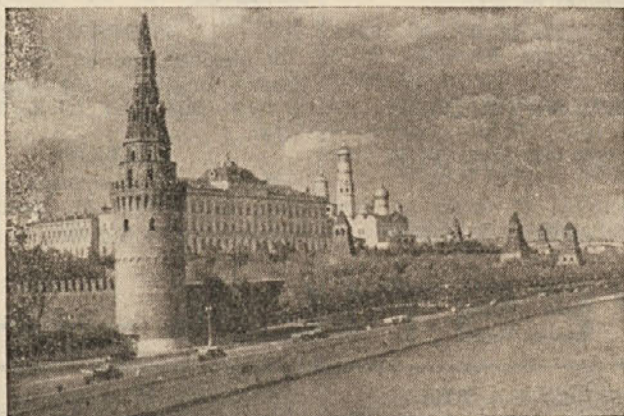
V Turkmenijo v Sovjetski zvezi se je napolnila skupina mladih filmskih delavcev iz Vzhodne Nemčije. Na trak bodo posneli življenje in delo te pokrajine. Za snemanje so se odločili predvsem zato, ker so v Turkmeniji velika dela, ki bodo znatno spremenila zunanjo podobo pretežno puščavske pokrajine. Pri snemanju bodo sodelovali tudi Rusi.

POLOŽAJ ODSTAVLJENIH RUSKIH FUNKCIONARJEV

Poročali smo že, da je bilo v Sovjetski zvezi odstavljenih več visokih funkcionarjev, ki so skušali sovjetsko politiko speljati na Stalinova pota. Za časa Stalina so številne politične in vojaške voditelje, ki so padli v nemilost, brez odlašanja ustrelili. Pred tedni odstavljenim funkcionarjem pa so določili samo nižje položaje. Bivši zunanji minister Šepilov je postal profesor ekonomije. Nekdanji predsednik Sovjetske vlade in dosedanji podpredsednik Malenkov je bil imenovan za direktorja neke hidrocentrale. Kaganovič pa je postal direktor gradbenega podjetja. Molotov, dolgoletni zunanji minister SZ, pa bo ostal v ministrstvu za zunanje zadeve kot svetovalec. Velike Stalinove pristaše so globoko ponižali.

DVA OTROKA ZGORELA V AVTOMOBILU

V bližini Linza, v Avstriji, se je pripetila pretresljiva nesreča. Profesor Schlöss se je peljal s svojo družino z Dunaja proti Linzu. Na poti so nastale okvare na zadnjih kolesih avtomobila. Avtomobil se je prevrnil in bil takoj v plamenih. Profesor in njegova žena sta v zadnjem trenutku skočila iz gorečega avtomobila, oba njuna otroka, petnajstletna hčerka in osemletni sin, sta pa živa zgorela. Roditelja jima nista mogla prav nič pomagati in sta samo v strašni boli gledala smrt svojih otrok.

Pogled na Moskvo

PRIEDIL B. MLAKAR

ZGODBA

Z DIVJEGA SEVERA

MARISAL C. OBLAK

33

Blsik je zavilil. Hodil je okrog groba in vohal, kmalu je našel pot, ki je vodila stran od ladje in groba. Eno uro je šel Blsik po sledi, ko je končno začutil, da se onemu bitju približuje. Nenadoma da na vrhu ledenega griča zagledal mlado škotsko psico Kresnico. Videl jo je od strani, lepo, vitko postavno, pokrito z zlato dlako. Blsik je bil ommamljen, iz grla se mu je izvililo milo ječanje. Cvilil je ter se ji počasi obotavlja se približeval.

34

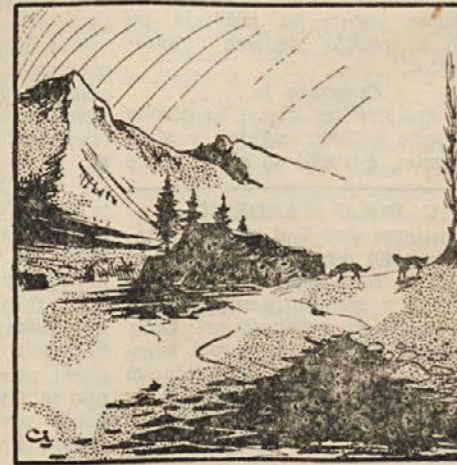
Blsik je sklonil glavo, njegov smrček se je dotaknil svilene mehkebe dolge rumene dlake na njenem vratu in nato še smrček. Nežen glas je prišel iz Kresničnega grla in Blsik mu je odgovoril. Tiho se je v Blsika zopet vrnil duh prednika — psa Velikega Danca. Hotel se je odlikovati pred svojo družico, odbrzel je in se kmalu vrnil z majhnim belim zajčkom v gobcu, slaščico, ki jo je najtežje ujeti. Kresnica je dobro razumela pomen tega daru.

35

Minilo je mnogo dni skupnega življenja. Volk in psica sta se skupaj podila po Blsikovih velikih loviščih. Kresnica je postala velika zver, v njej so se zopet sprostili davno zabrisani nagoni njenih prednikov: strast za lovom in ubijanjem. Blsik se je veselil te spremembe, njegova sprva plaha tovarišica mu je postala najboljši tovariš pri lovu.

Minila je zima in ponujala se je pomlad. Tiste dni, preden se je začelo deževje, sta prispela na breg široke reke.

36

Tu sta že našla znanilce pomladi. Široka struga reke je imela zelo malo vode, prvo cvetje se je že razcvetelo, popki topolov so se pričeli odpirati v nežno listje. Hrane je bilo obilo in nič več skrbi.

Na nekem mestu, kjer je nizko rečno korito delalo koleno, je stal Kwahoo, velika lefeniška skala. To ime so ji dali indijanski lovci, ki so lovili tod okoli. Na tej skali sta Kresnica in Blsik našla suho in udobno prenočišče. Neke noči pa se je začelo...